

نگاهی به بودجه سال ۲۰۲۲ دولت تونس (۳)

آخرین وضعیت اقتصاد تونس در پایان سال ۲۰۲۱

بر اساس آمار و ارقامی که در مقدمه گزارش قانون دارایی و بودجه سال ۲۰۲۲ جمهوری تونس آمده است وضعیت اقتصادی این کشور در ماه های پایانی سال ۲۰۲۱ به شرح زیر بود.

رشد اقتصادی

در سه ماهه اول سال ۲۰۲۱ به دلیل آثار شیوع کرونا بر اقتصاد تونس، تولید ناخالص داخلی این کشور منفی یک و هفت دهم درصد بود و در سه ماهه دوم به ۱۶ و دو دهم درصد افزایش یافته و در سه ماهه سوم به سه دهم درصد رسید.

تجارت خارجی

در نوامبر سال ۲۰۲۱ ارزش صادرات تونس ۲۰ و ۴ دهم درصد نسبت به مدت مشابه در سال ۲۰۲۰ و ارزش واردات نیز با ۲۱ و ۷ دهم درصد رشد همراه بود. لذا کسری تراز تجاری این کشور با ۲۵ و ۶ دهم درصد رشد وضعیت بدتری پیدا کرد به طوری که پوشش واردات به وسیله صادرات کاهش و به ۴۷ و ۲ دهم درصد رسید. کسری تراز تجاری در همه کالاهای متبادله مشاهده شد (غیر از مواد اولیه و نیمه ساخته که افزایش کمی در مقایسه با سال گذشته نشان می داد). صادرات و واردات تونس در نوامبر ۲۰۲۱ در مقایسه با مدت مشابه در سال ۲۰۲۰ در همه بخش ها افزایش داشته است (غیر از بخش کشاورزی و صنایع غذایی که ۹ و ۳ دهم درصد کاهش را نشان می دهد).

نرخ تورم (۶ و ۴ دهم درصد)

نرخ تورم رسمی در ماه نوامبر ۲۰۲۱ به ۶ و ۴ دهم درصد رسید که عمدتاً به دلیل افزایش قیمت تولیدات غذایی و مشروبات غیر الکلی (۲۹ درصد)، مسکن و انرژی منازل (۱۴ درصد)، لباس و کفش (۱۱ درصد)، حمل و نقل (۱۰ درصد)، تنباکو و مشروبات الکلی (۹ درصد) بود.

اشتغال و نرخ بیکاری

در سال ۲۰۲۱ به دلیل بحران اقتصادی و بهداشتی، شاخص های مهم اشتغال در تونس نیز دچار مشکل شد. به طوری که تعداد بیکاران از ۷۴۷ هزار تن در سه ماهه دوم به مرز ۷۶۳ هزار تن در سه ماه سوم رسید و بدین ترتیب ۱۸ و ۴ دهم درصد (سه ماهه اول ۱۸ درصد) رشد را نشان می دهد.

نرخ تبدیل ارز (۲/۷۴ دینار برابر یک دلار)

ارزش دینار تونس در مقابل دلار در سال ۲۰۲۱ به نسبت یک و سه دهم درصد نسبت به مدت مشابه سال قبل افزایش یافت. به طوری که یک دلار به رقم ۲ و ۷۴ صدم (در مقابل ۲ و ۸۲ صدم سال ۲۰۲۰) رسید. از سوی دیگر ارزش دینار تونس در مقابل یورو به میزان سه و دو دهم درصد کاهش یافت و به سه دینار و سه دهم در مقابل یک یورو (از ۳ و ۱۹ صدم سال ۲۰۲۰) رسید.

عملکرد بودجه در پایان سال ۲۰۲۱

درآمدهای بودجه در پایان سال ۲۰۲۱ به مرز ۲۶۱۵۸ میلیون دینار رسید که در مقایسه با ۲۱۷۳۰ میلیون دینار سال ۲۰۲۰ بیش از ۹ درصد رشد داشت و در مقایسه با قانون دارایی تعدیل شده حدود ۷۶ درصد درآمدهای بودجه تحقق یافت. درآمدهای مالیاتی در پایان اکتبر ۲۰۲۱ به ۲۴۶۱۲ میلیون دینار رسید که نسبت به مدت مشابه سال قبل ۱۳ و ۲ دهم درصد رشد داشت. درآمدهای غیرمالیاتی و هدایا در پایان اکتبر ۲۰۲۱ به ۱۵۴۶ میلیون دینار رسید که نسبت به سال قبل ۳۱ درصد کاهش داشت و در واقع ۴۳ درصد مبلغ پیش بینی شده تحقق یافت. از جمله علل این امر تشکیل صندوق جدید برای مبارزه با شیوع کرونا و کاهش کمک های خارجی بود.

مخارج و هزینه های بودجه

هزینه های دولت پیش بینی شده بودجه در پایان اکتبر ۲۰۲۱ به ۳۰۶۰۰ میلیون دینار رسید که نسبت به مدت مشابه در سال گذشته ۶/۶ درصد افزایش داشت. این هزینه ها شامل افزایش هزینه های حقوق و دستمزدها به ۱۶۶۵۶ میلیون دینار، افزایش هزینه های عملیاتی به ۱۳۰۸ میلیون دینار، افزایش پرداخت های غیریارانه ای به ۳۶۱۷ میلیون دینار، افزایش یارانه ها به ۲۸۴۶ میلیون دینار (۲۵۲ میلیون دینار یارانه سوخت و ۱۲۷ میلیون دینار هزینه یارانه کالاهای اساسی و ۱۱۱ میلیون دینار یارانه حمل و نقل و ..)، افزایش مخارج ناشی از سرمایه گذاری به ۲۸۷۸ میلیون دینار، افزایش هزینه های حمایتی به ۲۸۴۷ میلیون دینار، افزایش هزینه های تامین مالی به ۳۱۶۸ میلیون دینار و بالا رفتن هزینه های عملیات مالی به ۱۲۵ میلیون دینار می باشد.

کسری بودجه و تامین مالی

در پایان اکتبر ۲۰۲۱ کسری بودجه بدون محاسبه کمک ها و مصادره ها به ۴۵۳۷ و با محاسبه کمک ها به ۴۴۴۲ میلیون دینار رسید که نسبت به مدت مشابه در سال گذشته (۴۷۲۹ میلیون دینار) کاهش داشت. بازپرداخت اصل بدهی ها به ۸۱۳۵ میلیون دینار رسید. که در مقایسه با بودجه سال ۲۰۲۱ حدود ۷۳ درصد پیش بینی شده تحقق یافت. خالص وام ها و تسهیلات خزانه داری در پایان سال به ۱۳۹۱ میلیون دینار رسید. این امر منجر به تامین کل نیازهای مالی ۱۳۹۸۸ میلیون دینار در ده ماهه اول سال شد. با تجهیز منابع استقراضی ۱۲۲۸۳ میلیون دینار از محل صدور اوراق تامین گردید که شامل ۵۵۴۶ میلیون دینار از داخل و ۶۷۳۷ میلیون دینار از خارج و ۱۶۸۶ میلیون دینار از منابع دیگر می باشد.

حجم بدهی عمومی

در اکتبر ۲۰۲۱ حجم بدهی عمومی به ۱۰۲۱۹۵ میلیون دینار رسید که شامل (بدهی داخلی ۴۰۲۷۶ و بدهی خارجی ۶۱۹۱۹ میلیون دینار) می باشد. حجم بدهی در حال حاضر ۸۲ و یک دهم درصد تولید ناخالص داخلی این کشور است.

ملاحظه :

۱- دولت تونس جهت جبران کسری بودجه خود به وام نیاز دارد. نماینده صندوق بین المللی پول در تونس در مصاحبه هفته گذشته خود اعلام کرد تعیین مبلغ وام جدیدی که قرار است به تونس داده شود در مذاکرات و پس از مشخص شدن نیازهای این کشور خواهد بود. این در حالی است که هنوز اتحادیه کل مشاغل تونس با عدم افزایش سالانه حقوق و دستمزدها و همچنین حذف یارانه ها به عنوان دو پیش شرط پرداخت وام موافقت نکرده است. سفیر اتحادیه اروپا در تونس نیز در دیدار خود با دبیر کل اتحادیه مشاغل بر اهمیت مواضع اتحادیه مشاغل و بقیه نهادهای تاثیر گذار جهت خروج تونس از شرایط سخت کنونی و موفقیت روند انتقال دموکراتیک تاکید کرد.

تهیه : میز تونس